

“ไม่สำคัญหมายไปตามสมมติ”

เทศน์ที่ สถานปฏิบัติธรรมป่าวิเวกสิกขาราม อ.พล จ.ขอนแก่น

พระอาจารย์วิชัย กัมมสุทโธ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๘

คนที่มาบวชหรือชาวพุทธที่มาปฏิบัติธรรมนั้นนะ เขาหวังอะไร แล้วทำไมต้องมาปฏิบัติธรรม อันนี้เคยพูดอยู่ที่เว็ลด์ลิสเมื่อหลายปีที่แล้ว มันขึ้นมา ทัศนะเหมือนเราต้องทำงาน เมื่อเราต้องทำงาน แต่เราไม่รู้เรื่องงานนั้นเลย ปัญหาจะเกิดไหม พวกท่านว่าเกิดไหม ทีนี้คนมีปัญญาเมื่อต้องทำงาน ไม่รู้เรื่องงานจะทำอย่างไร หือ ใหญ่ (ต้องศึกษา) นั่นละก็ต้องศึกษาให้รู้เรื่องงานนั้น จึงจะปฏิบัติงานนั้นได้ถูกต้อง จริงไหม เมื่อเราศึกษาละเอียดเท่าไร ความรู้ความเห็นในงานนั้นถูกต้องมากเท่าไร การประพฤติปฏิบัติต่องานนั้นก็ถูกต้องมากเท่านั้น ผลเป็นอย่างไร ถ้าเราไม่รู้งาน ไม่มีความรู้ในงานนั้น จำเป็นต้องปฏิบัติงาน ผลเป็นอย่างไร งานนั้นก็ปัญหา ทำต่อไม่ได้ใช่ไหม หรือทำก็ผิด ๆ พลาด ๆ ปัญหาเกิด เตือดร้อนกันไปหมดในคณะในกลุ่มนั้น ทีนี้ถ้าเราศึกษารู้เรื่องงานนั้นถ่องแท้ เราปฏิบัติได้ถูกต้องตรงเหตุปัจจัยตรงนั้น ผลเป็นอย่างไร ผลก็คืองานนั้นเรียบร้อยดี ความเดือดร้อนหรือปัญหาที่จะตามมาก็ไม่มี จริงไหม ฉันทฉันทนั้น ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมนั้นเหมือนผู้ที่ถูกให้ทำงานอยู่โดยหนิไม่ได้ด้วย แต่ไม่รู้เรื่องงาน ปัญหาเกิดไหม ปัญหาเกิดคืออะไร ก็คือความทุกข์ใจนั่นเอง เมื่อเราอยู่กับกายใจนี้ ต้องสัมผัสกับมันอยู่ตลอดตั้งแต่ตื่นนอนถึงลงนอน เราไม่รู้ไม่เห็นไม่เข้าใจในเรื่องกายใจตนเอง โดยสมมติว่าตนเอง เราไม่เข้าใจในเรื่องของกายใจนี้ตรงตามความเป็นจริง เราจะประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้องไหม เมื่อประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้อง ผลคืออะไร ผลก็คือความทุกข์ใจนั่นเอง ที่ทุกข์ใจมันเกิดเพราะอะไร ก็เพราะความหลงนั่นเอง คือความไม่รู้แจ้ง ไม่เห็นความจริงของกายใจนี้นั่นเอง เมื่อไม่เห็นความจริงของกายใจนี้ ความทุกข์ก็เกิดขึ้น นี่ก็เหตุไฉน การที่ไม่เห็นความจริงของกายใจนี้เขาก็เรียกว่าอะไร เขาเรียกว่าอวิชชา เรียกว่าโมหะนั่นเอง เหตุนั้นพระพุทธเจ้าตรัสไว้ ใครทำให้เราทุกข์ ไม่มี ท่านรับสั่งว่าไม่มี มีพระภิกษุไปทูลถามพระองค์ ใครทำให้เราทุกข์พระเจ้าข้า พระองค์ก็รับสั่งว่าไม่มี เราทำให้เราทุกข์ใช่ไหมพระเจ้าข้า พระองค์ก็ตรัสรับสั่งว่าไม่มี เขาทำให้เราทุกข์ใช่ไหมพระเจ้าข้า พระองค์ก็ตรัสว่าไม่มี ทุกข์มีจริงไหมพระเจ้าข้า มี ในเมื่อทุกข์มีจริงทำไมพระองค์ตรัสว่าไม่มีใครทำให้เราทุกข์ ท่านก็รับสั่งว่า เธอตั้ง

คำถามเราตถาคตผิด เธอต้องตั้งคำถามว่าทุกข์นั้นมีเหตุปัจจัยให้เกิดไหมพระเจ้าข้า เราตถาคตจะตรัสว่ามี อวิชชา ความหลงไม่รู้จริงในเรื่องกายใจตนเองนั่นเอง เป็นเหตุให้ทุกข์เกิด เพราะฉะนั้นจะไปโทษนั่นโทษนี้ ไปพูดคนนั้นทำให้เราทุกข์ คนนี้ทำให้เราทุกข์ คนนั้นพูดอย่างนี้ คนนี้พูดอย่างนั้น คนนั้นทำอย่างนี้ คนนี้ทำอย่างนั้น คนนี้เป็นอย่างนี้ ไม่ถูกใจไม่ถูกความเห็นเรา ทุกอย่างที่พูดมาทั้งหมดคืออะไร คนนั้นไม่ได้ทำให้เราทุกข์เลยนะ ใจ้ความหลงนะ ความหลงต่างหาก ไม่รู้แจ้งรูปนามขันธ์ ๕ นั้นมันเป็นธาตุ มันไม่มีเราไม่มีเขา เราเขามันสมมติ เราไม่รู้แจ้งความจริงของรูปนามขันธ์ ๕ ต่างหาก จึงสำคัญผิดไปตามสมมตินั้น คิดถึงเขา ก็ว่าเขามีในใจเรา คิดถึงเรื่องของเรา คิดถึงความรู้ คิดถึงสัญญา คิดถึงสังขาร คิดถึงรูปนี้ก็ว่ารูปเรา มันรูปเราที่ไหนมันมาจากก้อนธาตุซัด ๆ อาหารคาวหวาน เพราะความไม่พิจารณาแยกคายนั่นเอง เมื่อไม่พิจารณาแยกคายจึงไม่เห็นใจ ก็สำคัญว่าหัวใจเราเป็นของเราเป็นตัวเรา แล้วก็ไปเรียนรู้มา สร้างกฎเกณฑ์เป็นทฤษฎีในใจตนเอง ทฤษฎีแปลว่าความเห็น ความเห็นเกิดจากการเรียนรู้ทั้งหมด ถ้าไม่เรียนรู้ในสิ่งใดจะมีความเห็นในสิ่งนั้นไหม มีไหม หลี ความเห็นเกิดจากการเรียนรู้ทั้งหมดคนละ ความเห็นมันเป็นสิ่งสมมติภายนอกหมด ในความรู้มันไม่มีนะ อย่างคิดเรื่องอาหาร คิดถึงการทำอาหาร คิดถึงการปรุงอาหาร ในความคิดมีอาหารมีการปรุงอาหารไหม มีไหม มันก็มีแต่ความคิด มีแต่กระแสความรู้ตรงนั้นต่างหาก เกิดแล้วก็ดับอีกใช้ไหม นี่เราไม่แจ้งในจุดนี้ต่างหาก ความไม่มีสติแยกคาย ความไม่ศึกษา ความไม่ใส่ใจในตนเอง เป็นเหตุใจ เป็นเหตุให้ความหลงอวิชชามันครอบงำจิต เมื่อมันครอบงำจิต มันไม่รู้เรื่องกายใจตนเองแล้ว มันก็เกิดทุกข์นั่นเอง ตรงไปตรงมา ท่านเรียกทุกข์สัง สมุทัยสัง มันเป็นความจริง อยู่กับใครก็เป็นอย่างนี้หมด แล้วไปโทษข้างนอกนี้ น่าละอายแก่ใจไหม ที่ไปกล่าวคู่ข้างนอกเขา ถ้าคนมีความยุติธรรมตรงนี้นะ หิริโอตตปปะจะเกิด หิริคือความละอายแก่ใจ โอตตปปะคือการเกรงกลัวต่อบาปกรรม ต่อความผิดนั่นเอง เขาจะไม่ทำ ไม่กล้าแม้แต่จะคิดไปโทษคนอื่นนะ นี่ละคือคนตรง คนตรงนั้นคือตรงต่อสังขารม ไม่ใช้ตรงต่อความคิด ความเห็นตัวเอง กูคิดอย่างนี้ คนอื่นไม่ตรงตามความคิดกู คนนั้นไม่ตรง กูตรง แต่รู้ไหมว่าความคิดความเห็นมันเกิดดับ มันว่างเปล่าหมด เห็นไหม เราตรงตรงนั้นไหม เราไม่ตรงเลยเพราะเราไม่เห็น เรามีแต่มีเขามีเรา มีเขามีเราอยู่ ใจ้เขาเรามันมีในใจเราจริงไหม ใจ้มันไม่จริงนั่นละ โทกหกหลอกลวงตัวเอง คนที่โทกหกหลอกลวงตัวเองจะเป็น

คนตรงจริงใหม่ แม้แต่ตัวเองยังหลอกลวงตัวเองโกหกตัวเองได้ แล้วจะบอกตัวเองตรง ก็ยิ่งโกหกตัวเองไปมาก จริงใหม่ นี่ธรรมมันมีความละเอียดนะ ทำไมต้องปฏิบัติธรรม ก็เพราะอยู่กับกายใจนี้ตั้งแต่ตื่นนอนถึงลงนอน จึงต้องศึกษาให้รู้แจ้งในความจริงของ กายใจนี้ จึงจะปฏิบัติกับกายใจนี้ได้ถูกต้อง การปฏิบัติได้ถูกต้อง ผลคือความไม่ทุกข์ นั้นเอง การปฏิบัติไม่ถูกต้องด้วยความรู้ความเห็นที่ผิด เรียกว่ามิจฉาทิฎฐิหรือโมหะ อวิชา ผลก็คือทุกข์นั้นเอง เขาเรียกทุกข์สัง สมุทยสัง การศึกษาหาความจริง ในมุม หนึ่งท่านเรียกว่าศึกษาใจ ศึกษาแปลว่าการศึกษา ศึกษาหาความจริง ท่านก็บัญญัติ ออกไปเป็นศีลศึกษา จิตตศึกษา ปัญญาศึกษานั้นเอง ศึกษาหาความจริงในกายใจใน สมมติตรงนี้ หรือจะพูดอีกมุมหนึ่งก็คือมรรค ๘ นั้นเอง สัมมาทิฎฐิ สัมมาสังกัปปะ เห็นชอบ คำริชอบ สัมมาวายามะ เพียรชอบ สัมมาสติ ระลึกชอบ สัมมาสมาธิ ตั้งมั่น ชอบต่อสังขารคือความจริง ตั้งมั่นต่อความผันทุกข์ ตั้งมั่นที่จะหาความจริง จึง เรียกว่าสัมมาสมาธิ จึงมีสัมมาวาจา พูดชอบ สัมมากัมมันตะ การงานชอบ สัมมาอาชีวะ คือเลี้ยงชีพชอบ เพราะฉะนั้นศึกษา ๓ มรรค ๘ มันก็เรื่องเดียวกันคือ มรรคสัง คือการศึกษาในกายใจเพื่อพ้นทุกข์นั้นเอง ผลคือนิโรธสัง คือความพ้นทุกข์ ในใจเรานั้นเอง นี่ทำไมต้องปฏิบัติธรรม เพราะเราอยู่กับกายใจนี้ เราไม่รู้แจ้งในกายใจ นี้ เมื่อไม่รู้แจ้งในกายใจนี้ ก็ต้องศึกษา นั่นล่ะคือเหตุผล เพราะฉะนั้นใครบอกว่าโลก กับธรรมมันแยกกัน เอาทางโลกให้ที่สุด เอาทางธรรมให้ที่สุด คนนั้นเป็นมิจฉาทิฎฐิ เพราะโลกกับธรรมมันอยู่ในกายใจใหม่ แล้วมันมีความทุกข์ใหม่ ธรรมะคือวิชาที่พ้น จากกองทุกข์ต่างหาก วิชาที่จะนำไปสู่ความพ้นจากกองทุกข์ เมื่อคุณมีทุกข์ คุณก็ต้อง ศึกษาหาความรู้ทางธรรมะนั้นเอง เพื่อนำไปสู่ความพ้นทุกข์ เพราะฉะนั้นสิ่งที่พูด ออกไปทั้งหมด เป็นมิจฉาทิฎฐิหมด ความหลงไม่รู้แจ้งในกายใจตนเอง ไม่รู้ในสมมติ เหตุนั้นเวลาความรู้มันเกิดขึ้นในใจนะ เวลามันกิน มันก็สำคัญว่าเรากิน มันรัก มันก็ สำคัญว่าเรารัก มันชัง มันก็สำคัญว่าเราชัง ไข้ใหม่ มันโกรธ มันก็สำคัญว่าเราโกรธ ไข้ใหม่ล่ะ คูให้ดี มันรู้ถึงภายนอก มันก็สำคัญว่าภายนอกนั้นมีอยู่จริง มันไม่เห็นว่าเป็น ใจมันไม่มีภายนอกเลย ฉันทจึงทศนะให้ฟัง เหมือนลิเวอร์พูล ถ้าลิเวอร์พูลมีอยู่ในใจเรา จริง สนามลิเวอร์พูลมันใหญ่กว่าตัวเรา มันบรรจุในใจเรา ใจเรากายเราต้องระเบิดใหม่ เพราะสนามมันใหญ่กว่ากายเรา หนึ่งอันนี้จะหุ้มมันอยู่ใหม่ นั่นล่ะเป็นข้อเทียบเคียง เป็นข้อสังเกต เป็นจุดจับเท็จความหลงนั้นเอง ว่ามันไม่มีอยู่จริง มันก็คือสมมติในใจ

นั่นเอง ลิเวอร์พูลเป็นสมมติ เป็นสัญญาสังขารอันหนึ่ง เป็นความรู้อันหนึ่ง ในใจ
นั่นเอง เราไปสำคัญผิดหลงอยู่ในความรู้ตรงนี้ คือสมมติ นี่ท่านจึงเรียกว่าสำคัญมัน
หมายไป ไม่รู้แจ้งในสมมติปรมาตมิ์ในใจตนเอง พอกินก็ว่าเรากิน มันสำคัญว่าเรากินใช่
ไหม พอรู้เรื่องนั้นมันก็สำคัญว่าเรารู้เรื่องนั้น พอเวทนาทุกข์ก็สำคัญว่าเราทุกข์ พอสุขก็
สำคัญว่าเราสุขใช่ไหม จริงไหม แต่มันไม่เห็นว่ามันไม่มีเรามีเขาในสุขในทุกข์ มันแค่
เวทนาขันธ แค่สัญญาขันธ แค่วิญญาณขันธ แค่เวทนาขันธ เพราะอะไร เพราะสติไม่
แยกกายในกายใจตนเอง นี่มันสำคัญหมด เวลามันรู้อะไรขึ้นมามันก็สำคัญในความรู้
เป็นอย่างนั้นเป็นจริงเป็นจัง แต่ถ้าพูดตามธรรมแล้วคว่ำลมหว่าแล้ง เพราะมันไม่มีอยู่
จริง มันเป็นสมมติเฉย ๆ เหตุนั้นผู้มาปฏิบัติธรรม พุทธบริษัททั้ง ๔ ผู้ใส่ใจหาความ
พ้นทุกข์ในกายใจ ต้องตั้งสติดูให้ดี ทำไม่ต้องฝึกสติ ทำไม่ต้องฝึกสมาธิ ก็เพื่อเป็น
อุปกรณ์ให้ตัวปัญญามันออกมาก้าวเดิน ทำไม่ต้องฝึกตัวปัญญา เพื่อความรู้แจ้งในกาย
ใจนี้ ทำไม่ต้องรู้แจ้งในกายใจนี้ ก็เพื่อความพ้นทุกข์คือความไม่หลงในกายใจนี้ ผลคือ
ความพ้นทุกข์นั่นเอง เหตุนั้นนะที่เราโวยวายกันทั้งหมด มันสุขหรือมันทุกข์ ทุกข์แล้ว
ใครทำให้ทุกข์ละ อวิชชาทำให้ทุกข์ทำไมไม่โทษให้ถูกตัว ไปโทษคนนั้นคนนี่มัน
สมมติหมด คนนั้นคนนี่ไม่มีอยู่ในใจนะ เราหลงภาพในใจเราหมด เหตุนั้นในรูปฌาน
๔ ท่านเอารูปเป็นอารมณ์ จริงไหม รูปนั้นละเขาเรียกรูปสัญญา ไม่ใช่รูปภายนอกนะ
แม้แต่รูปภายนอก แต่ความรู้ตรงนั้นมันเป็นรูปสัญญา เป็นสัญญารูป เป็นนามธรรม
เมื่อเอารูปเป็นอารมณ์ เมื่อจะก้าวสู่รูปฌานต้องเพิกรูปไป เมื่อเพิกรูปจึงเห็นว่ารูปมัน
ไม่มีอยู่จริง รูปข้างนอกมันไม่มีอยู่จริง จึงเข้าสู่รูปฌาน เมื่อเข้าสู่รูปฌานจึงรู้ว่า
ความรู้ทั้งหมด เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณทั้งหมด มันเป็นนามธรรมอันหนึ่ง มัน
เกิดตามเหตุปัจจัย มันไม่ใช่ของเรา มันจึงไม่มีตัวเราอีก จึงต้องเพิกทั้งรูปทั้งนามหมด
เขาเรียกว่าละรูปฌานอรุปรฌาน หรือเรียกว่ารูปราคะอรุปราคะ พระอรหันต์ต้องละทั้ง ๒
ส่วนนี้ ละมานะละอุทธัจจะ ละอวิชชานั้นเอง นี่เป็นสังโยชน์เบื้องสูงของพระอนาคาฯ
ที่ยังละไม่ได้ พระอรหันต์ละได้หมด ต้องรู้แจ้งในรูป รู้แจ้งในอรุปรไป เมื่อมีรูปคนนั้น
คนนี่ในใจ ก็สำคัญว่ามีอยู่จริงใช่ไหม มีเรื่องราวคนนั้นคนนี่ พอถูกกับความเห็นตัวเอง
เข้าได้กับความเห็นตัวเอง ก็ยินดีใช่ไหม ไม่เข้าได้กับความเห็นตัวเองก็ยินร้ายใช่ไหม
แล้วก็โทษข้างนอกเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่รู้ว่ามันเป็นสมมติอันหนึ่งใจเฉย ๆ นี่รูป
ต้องเพิก เมื่อเพิกรูปก็เหลืออรุปร คือเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ แต่สัญญานี้เป็น

สัญญาanam สัญญานามก็ไม่มีเราอีก ทุกข์สุขไปตามเหตุปัจจัยอีก ความจำในทุกข์ในสุข ก็ไปตามเหตุปัจจัยอีก ความรู้ก็ไปตามเหตุปัจจัยอีก ไม่มีเราอยู่ในนั้น ไม่มีเราก็ไม่สำคัญในรูปนั่นเอง ความไม่สำคัญในรูปในรูปก็คืออวิชชามันดับนั่นเอง นี่วันนี้พูดให้ฟัง เหตุนี้เร็วที่สุดเลย เวลาอะไรเกิดขึ้นในใจ ให้ตั้งสติให้มั่นคง ตั้งสมาธิให้มั่นคง ที่จะหาความจริง วิจัยเข้าไป ถ้ามันหลงสำคัญความรู้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นเราเป็นเขา ให้รู้เท่าทันมันว่ามันหลง อย่าตามมัน วิจัยซิมันเป็นจริงไหมมันมีจริงไหม ถ้าไม่สำคัญหมายมันบ่อยเข้า ๆ เท่าทันมันเรื่อยเข้า มันจะไปเจอแห่งความว่างหมด ว่างจากของกูว่างจากตัวกู นี่จึงเป็นคนที่ตรง เป็นคนตรงคนจริง ไอ้ที่พูดมาทั้งหมดนะมันไม่ตรงมันไม่จริง ในโลกนี้พูดโกหกกันทุกคนนะ โลกนี้นะพูดโกหกหลอกลวงกันตลอดนะ ไม่เคยพูดความจริง ความจริงโดยปรมาตถ์ มันไม่มีสิ่งที่เราพูดทั้งหมด มันเป็นสมมติหมด เพราะฉะนั้นถ้าเอาความจริงโดยปรมาตถ์มาพูดแล้ว โลกนี้หลอกลวงกันตลอด วันนี้ก็แนะนำสั้น ๆ เอาไปขบคิดดูซิ นี่พระพุทธเจ้าจึงตรัสไว้ ไม่สำคัญหมายเป็นธรรมของพระอรหันต์ ไม่ควรสำคัญหมายเป็นธรรมของพระเสขะที่ยังศึกษาอยู่ คือพระโสดาฯ สกิทาคาฯ อนาคาฯ สำคัญหมายเป็นธรรมของปุถุชน คืออวิชชานั้นเอง ก็แนะนำให้ฟัง ไปอ่านได้ในมูลปริยายสูตร เอ้า พอแล้วพูดให้ฟังแค่นี้ เข้าใจยังหลงพืหื้อ มนตรี จะไปเอาอะไร อยากพ้นทุกข์อยากนิพพานจะเอาอะไร ไปหาข้างนอกมันจะเจอหรือ หากภายในสิ ข้างนอกที่ทำทั้งหมดนะ มันทำกิจสงฆ์ต่างหาก คนใจสูงก็ทำเพื่อเสียสละหมด จะทุกข์จะยากเขาก็เสียสละหมด เขาทำให้เขาไม่เอา ไม่เอาเมื่อไหร่ก็ไม่เอาเราเข้าไปในนั้น ก็หัดละสมมติในใจเข้าใจยังละ พืหื้อ ละเราละเขาในใจนั่นเอง ละความสำคัญหมายนั่นเอง พูดให้ตรง ๆ เอ้า พอแล้ว.